Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	13900
Zaaknummer	043213894
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	26 november 2026
Datum besluitvormende raadsvergadering	10 december 2026
Van afdeling	Griffie
Onderwerp	Rekenkamer Westfriesland-West Opmeer

Samenvatting

Het presidium stelt de gemeenteraad voor om per 1 januari 2027 samen met de gemeenten Medemblik en Koggenland de nieuwe Rekenkamer Westfriesland-West in te stellen. Eind 2025 heeft de gemeenteraad van Koggenland gevraagd of de raden van Opmeer en Medemblik mogelijkheden zien om te gaan samenwerken binnen de rekenkamer. Deze samenwerking is het eerste half jaar van 2026 onderzocht en verder uitgewerkt, waarna de presidia van de drie raden afgelopen juni definitief akkoord zijn gegaan met het aangaan van een gezamenlijke rekenkamer. De raad wordt voorgesteld de nieuwe verordening vast te stellen, in te stemmen met het aangaan voor de samenwerkingsovereenkomst, de Gemeenschappelijke Regeling Rekenkamer Medemblik-Opmeer op te heffen en de drie rekenkamerleden (inclusief de voorzitter en de ambassadeur voor Opmeer) te benoemen.

Inleiding

De gemeenteraden van Medemblik en Opmeer werken al langer samen in een gezamenlijke rekenkamer op basis van een gemeenschappelijke regeling. In september 2024 gaf de Vereniging van Rekenkamers aan het gebruik van een gemeenschappelijke regeling af te raden vanwege ongewenste financiële en juridische verplichtingen. De griffiers hebben toen de presidia geadviseerd om de overgang naar een andere juridische vorm af te wachten totdat er een geschikte handreiking voor handen was. Eind 2025 maakte de gemeenteraad van Koggenland kenbaar de wens te hebben aansluiting te zoeken bij de rekenkamer van Medemblik-Opmeer. Naar aanleiding daarvan is onderzocht hoe deze samenwerking het beste vormgegeven kan worden.

Er is gekozen voor het samenwerkingsmodel in combinatie met het voorzittersmodel, in de vorm van een personele unie. Een personele unie betekent dat dezelfde personen tegelijkertijd een functie vervullen voor meerdere bestuursorganen. Deze personele unie wordt vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst, welke wordt aangegaan met de andere twee gemeenteraden. Daarnaast wordt voorgesteld om een verordening vast te stellen waarin de lokale afspraken die gelden voor Opmeer worden vastgelegd.

Voorgesteld besluit

1. De 'Gemeenschappelijke Regeling Rekenkamer Medemblik-Opmeer' op te heffen met ingang van 1 januari 2027, onder de voorwaarde dat de gemeenteraad van Medemblik gelijkluidend besluit.
2. De 'Samenwerkingsovereenkomst Rekenkamer Westfriesland-West 2027' vast te stellen en het college te verzoeken de privaatrechtelijke rechtshandeling te verrichten voor het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten Medemblik en Koggenland.
3. De 'Verordening Rekenkamer Westfriesland-West Gemeente Opmeer 2027' vast te stellen.
4. De volgende personen per 1 januari 2027 te benoemen tot lid van de Rekenkamer Westfriesland-West:
    a. Mevrouw Dr. E.F. (Lisa) Klinkenberg
    b. Mevrouw Dr. S. (Stella) den Uijl
    c. De heer R. (Rob) Duijker
5. Mevrouw Dr. E.F. (Lisa) Klinkenberg te benoemen tot voorzitter van de Rekenkamer Westfriesland-West.
6. Mevrouw Dr. S. (Stella) den Uijl aan te wijzen als ambassadeur voor de gemeente Opmeer.

Argumenten

1.1 De gemeenschappelijke regeling voor de rekenkamer van Medemblik en Opmeer moet worden opgeheven

De gemeenteraad van Opmeer gaat een nieuwe samenwerking aan voor de rekenkamer in de vorm van een personele unie op basis van een samenwerkingsovereenkomst. Daarom is niet nodig om de gemeenschappelijke regeling voor de rekenkamer met Medemblik te laten voortbestaan. De gemeenteraad kan besluiten de gemeenschappelijke regeling op te heffen. Als de gemeenteraad van Medemblik hetzelfde besluit neemt, is de regeling formeel opgeheven.

2.1 In de samenwerkingsovereenkomst worden de praktische en financiële afspraken vastgelegd.

In een samenwerkingsovereenkomst worden de onderlinge afspraken tussen de gemeenteraden vastgelegd. Naast een samenwerkingsovereenkomst is het ook noodzakelijk een lokale verordening vast te stellen, waarin wordt geregeld hoe de gemeenteraad van Opmeer zich verhoudt tot de rekenkamer.

In het nieuwe model levert de griffie van Koggenland (als penvoerder) de ambtelijk secretaris. De rekenkamer bepaalt zelf op welke wijze zij onderzoek willen (laten) verrichten.

In de samenwerkingsovereenkomst wordt ook de verdeling van de financiële bijdragen vastgesteld. Door de toetreding van Koggenland vermindert de kwetsbaarheid van een kleine rekenkamer. Tegelijkertijd dalen de jaarlijkse kosten voor Opmeer doordat de verdeelsleutel (gebaseerd op het inwonersaantal) wordt toegepast. De onderbouwing van de financiën is verder uitgewerkt onder het kopje 'Financiën'.

Daarnaast is er in de samenwerkingsovereenkomst opgenomen dat de raad de inhoud van de overeenkomst vaststelt. Echter, de raad is niet bevoegd om overeenkomsten privaatrechtelijk aan te gaan. Artikel 160 van de Gemeentewet, eerste lid, onder e, bepaalt dat het college het bevoegde orgaan is voor het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen. Nadat het college het besluit heeft genomen, ondertekent de burgemeester de overeenkomst, volgens artikel 171 van de Gemeentewet.

2.2 De gekozen personele unie voorkomt ongewenste financiële en juridische risico's.
De juridische vorm van een gemeenschappelijke regeling bracht te veel financiële en juridische verplichtingen met zich mee, die zich niet redelijkerwijs verhielden tot de financiële omvang van de rekenkamer. Een personele unie is een passende juridische vorm voor een gemeenschappelijke rekenkamer.

3.1 In de verordening worden de lokale afspraken tussen de gemeenteraad en de rekenkamer geregeld.
In de Verordening rekenkamer Westfriesland-West gemeente Opmeer 2027 worden de afspraken vastgesteld zoals die gelden voor de raad van Opmeer en de rekenkamer. In de verordening is onder andere geregeld: de sollicitatiewerkgroep en vanuit welk gremium de leden voor de werkgroep afkomstig zijn, de monitoring van aanbevelingen, de onderwerpselectie en het ambassadeurschap. Binnen de regionale rekenkamer wordt één van de drie rekenkamerleden aangewezen als ambassadeur voor Opmeer. Deze ambassadeur fungeert als vast aanspreekpunt voor de raad, de auditcommissie en het presidium, en haalt jaarlijks de suggesties voor onderzoeksonderwerpen op.

4.1, 5.1 en 6.1. Zorgvuldige werving en selectie van rekenkamerleden.
Voor de benoeming van de drie leden van de Rekenkamer Westfriesland-West is een regionaal selectietraject doorlopen. In het licht van artikel 3 van de verordening maakt een regionale sollicitatiewerkgroep (met een raadslid of commissielid per gemeente) de brievenselectie en voert de gesprekken. De auditcommissie van Opmeer heeft dit advies ontvangen en heeft dit verwerkt tot een voordracht aan de gemeenteraad. In deze voordracht is ook aangeven welk lid wordt voorgedragen als voorzitter en welk lid wordt voorgedragen als ambassadeur van Opmeer.

Kanttekeningen

1.1 Afhankelijkheid van gelijkluidende besluitvorming in Medemblik en Koggenland
De samenwerking en de personele unie kunnen alleen van kracht worden als alle drie de gemeenteraden gelijkluidend besluiten over de verordening, de overeenkomst en de benoemingen. Dit risico wordt acceptabel geacht, aangezien de presidia van de drie gemeenten de concepten gezamenlijk hebben voorbereid en goedgekeurd.

1.2 Zorgvuldige afronding van lopende onderzoeken is gewaarborgd
Twee lopende onderzoeken van de huidige rekenkamer Medemblik-Opmeer worden afgerond door de nieuwe rekenkamer. Een goede overdracht hierover wordt geregeld, in samenspraak met de voorzitter van de huidige rekenkamer en de voorzitter van de nieuwe rekenkamer. Bovendien blijft de huidige secretaris tot begin januari betrokken om een goede overdracht naar de secretaris van Koggenland te garanderen.

Beoogd maatschappelijk effect

De rekenkamer ondersteunt de raad bij het uitoefenen van zijn controlerende taak. Rekenkameronderzoeken geven de raad inzicht in de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid. Hiermee kan de raad controleren of gemeenschapsgeld rechtmatig en doelmatig wordt besteed.

Wettelijk kader

- Artikel 81a van de Gemeentewet: Verplicht de gemeenteraad tot het instellen van een rekenkamer.
- Artikel 81c van de Gemeentewet: Regelt de benoeming en herbenoeming van de rekenkamerleden en de voorzitter.
- Artikel 81m, lid 2 van de Gemeentewet: Regelt het afleggen van de eed/belofte in één van de deelnemende gemeenteraden.

Participatie

Dit voorstel is tot stand gekomen in afstemming met de presidia en auditcommissies van Opmeer, Medemblik en Koggenland. De werving is begeleid door een gezamenlijke sollicitatiewerkgroep.

Communicatie

Na vaststelling worden de verordening en de samenwerkingsovereenkomst officieel bekendgemaakt in het Gemeenteblad. De benoemde rekenkamerleden en de ambassadeur voor Opmeer worden voorgesteld aan de raad en de inwoners via de gemeentelijke communicatiekanalen.

Financiën

De kosten voor de rekenkamer worden vastgesteld op basis van de richtlijn van de Nederlandse Vereniging van Raadsleden van € 1,30 per inwoner per jaar.

- Totaal budget: € 108.000,- per jaar.
- Financiële verdeling per gemeente:
    - Medemblik: € 60.200,- (daling van € 5.800,- t.o.v. 2026)
    - Opmeer: € 16.500,- (daling van € 1.500,- t.o.v. 2026)
    - Koggenland: € 31.500,- (stijging van € 3.700,- t.o.v. 2025)

De kosten van de rekenkamer zijn reeds opgenomen in de begroting.

Met het beëindigen van de gemeenschappelijke regeling met Medemblik zijn geen aanvullende kosten gemoeid. De beëindiging vindt plaats aan het einde van het boekjaar, waardoor alle financiën over

2026 op normale wijze kunnen worden verrekend. Vanaf 2027 zijn de financiën ondergebracht bij de gemeente Koggenland die als penvoerder zal optreden.

Uitvoering

Het rekenkamerlid dat wordt aangewezen als ambassadeur in de gemeente legt staande de vergadering na de benoeming de eed of belofte af ten overstaande van de gemeenteraad.

De gemeente Koggenland treedt op als penvoerder, beheert de financiële administratie en levert de ambtelijk secretaris. Conform artikel 8 van de verordening wordt de samenwerkingsovereenkomst eens per vier jaar geëvalueerd door het presidium.

Bijlagen

- Verordening Rekenkamer Westfriesland-West Gemeente Opmeer 2027
- Samenwerkingsovereenkomst Rekenkamer West-Friesland West 2027

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 81a en artikel 81c van de Gemeentewet;

gelezen de voordracht van de auditcommissie van 10 november 2026;

gelezen het voorstel van het presidium van 10 november 2026;

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 26 november 2026;

besluit:

1. de 'Gemeenschappelijke Regeling Rekenkamer Medemblik-Opmeer' op te heffen met ingang van 1 januari 2027, onder de voorwaarde dat de gemeenteraad van Medemblik gelijkluidend besluit;
2. de 'Samenwerkingsovereenkomst Rekenkamer Westfriesland-West 2027' vast te stellen en het college te verzoeken de privaatrechtelijke rechtshandeling te verrichten voor het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten Medemblik en Koggenland;
3. de 'Verordening Rekenkamer Westfriesland-West Gemeente Opmeer 2027' vast te stellen;
4. de volgende personen per 1 januari 2027 te benoemen tot lid van de Rekenkamer Westfriesland-West:
    a. Mevrouw Dr. E.F. (Lisa) Klinkenberg
    b. Mevrouw Dr. S. (Stella) den Uijl
    c. De heer R. (Rob) Duijker
5. mevrouw Dr. E.F. (Lisa) Klinkenberg te benoemen tot voorzitter van de Rekenkamer Westfriesland-West;
6. mevrouw Dr. S. (Stella) den Uijl aan te wijzen als ambassadeur voor de gemeente Opmeer.

Besloten in de raadsvergadering van 10 december 2026.

{{esl: Signer1:Capture:size(200,50)}} *{{esl: Signer2:Capture:size(200,50)}}*

L. Gijben
griffier

H.M. Wiersema
voorzitter